

ULUSLARARASI ÇATIŞMA ÇÖZÜMLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ HAFTALIK BÜLTENİ

INTERNATIONAL CONFLICT RESOLUTIONS
APPLICATION AND RESEARCH CENTER
WEEKLY BULLETIN

Yazan ve Çeviren
Zeynep Çağla ERİN
16 Nisan 2021

KÜRESEL EŞİTSİZLİK VE COVID

Covid aşısının geliştirilmesiyle birlikte dünyada aşı dağıtımındaki eşitsizlik sosyoekonomik anlamda gün yüzüne çıkmış oldu. Aşı geliştirildi fakat az gelişmiş ülkelerin kritik mali yapıları sebebiyle, küresel anlamda bir sağlık mücadelesinin gerçekleştirilemeyeceği yönünde yorumlar yapılıyor. Birleşmiş Milletler ve Dünya Sağlık Örgütü, Covid aşısının dünyaya eşit bir şekilde uygulanamamasının endişe verici olduğunu açıklamıştı. Küresel anlamda aşıya adil ve hızlı erişimin sağlanamaması halinde, ülkeler arasındaki farkların giderek artacağı ve salgının ortadan kalkmayacağı bildirildi.

"Gelişmiş ülke" ve "az gelişmiş" ülke terimlerinin gittikçe derinleştiği uluslararası sistemde, pandemiyle mücadele konusu ülkelerin yetersizliğini daha çok vurgulamış oldu. Pandeminin neden olduğu eşitsizlik ve sağlık sorunları, biyogüvenlik tehdidinin önemini bir kez daha önemini vurgulamış oldu. Sağlık hizmetleri, ekonomik güvenlik ve refah seviyesi sağlayıcısı olan ulus devletler küresel salgınla tek başına mücadele etti. Kurulmuş uluslararası veya ulus-üstü örgütlerin pandemi sürecinde kolektif olarak hareket etmekte zayıf kaldığı kanıtlanmış oldu. Dünya Sağlık Örgütü, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği gibi örgütler yeterlilik anlamında zayıf kalırken, aşılamanın başlamasıyla birlikte bir çeşit "aşı kaosu" gündeme gelmeye başladı. Aşı kaosu; ulus-üstü şirketlerin ekonomik kaygıları, aşının getirdiği yan etkiler ve en önemlisi aşıya erişim konusundaki eşitsizlik büyük bir sorun teşkil etmeye başladı. Aşı üretimi ve tedarikini sağlayabilen gelişmiş ülkeler aşkın geliştirilmesi konusunda da önemli bir tekele sahip. Özellikle Çin'in bugünlerde aşığı bir çeşit "politik araç" olarak kullandığını söylemek mümkündür. Çin başbakanı Xi Jinping, geçen yıl Çin tarafından geliştirilen aşının "kamu malı" olacağını açıklamıştı. Çin şu an Endonezya, Türkiye, Endonezya, BAE ve Şili'ye aşı sağlamakta. Ulusal çıkarlar anlamındaki ekonomik rekabet İngiltere, Almanya, ABD, Çin ve Rusya'nın arasında şekillenmeye başladı (AA).

Dünya Sağlık Örgütü başkanı Ghebreyesus, aşılamanın gelişmemiş ülkelere eşit olarak dağıtılmasının önündeki engelleri "siyasi irade eksikliği" olarak değerlendirdi (VOA). Birleşmiş Milletler'in başlatmış olduğu COVAX programının şimdiden başarısızlığa uğradığını söylemek mümkün. COVAX programıyla birlikte ihtiyaç sahibi az gelişmiş ülkelere 100 milyon doz aşı dağıtılacağı açıklanmışken bu rakamların sadece 30 milyonda kaldığı belirtildi. Dünya Bankası'nın başkanı Malpass, küresel salgınla savaştaki eşitsizliğin adil aşı tedariki ile ilgili değil, ülkelerin bunca yıllık gelirleriyle ve faiz oranlarıyla alakalı olduğunu bildirdi. Dünya Ticaret Örgütü başkanı Iweala ise salgının turizme zarar verdiğini ve gelişmekte olan ülkelerin ihracat oranının düştüğünü belirtti.

Sonuç olarak Çin ve ABD arasında başlayan ekonomik savaşın, aniden çıkan salgın ile birlikte farklı bir yönde ilerlediğini söylemek mümkündür. Dünyada eşit olmayan gelir dağılımı, uluslararası örgütlerin yetersiz kalması ve Batı'nın demokratikleştirme çabalarının sonuçsuzluğu; Birinci Dünya Savaşı'nın sonundaki gibi idealizm'in çöküşü olarak değerlendirilmek mümkün. Aslında, küresel-biyolojik tehdidin Liberal ekonomilere zarar verdiğini ve büyük güçlerin bile bu konuda yetersiz kaldığını belirtmekte fayda var. Fukuyama'nın dediği gibi "...idealizme yol açan dünya çapında ideolojik mücadelenin yerini ekonomik hesaplar, teknik sorunların bitmeyen çözümleri, çevre sorunları ve rafine tüketici taleplerinin karşılanması alacak."

GLOBAL INEQUALITY AND COVID

Development of the Covid vaccine, the inequality in vaccine distribution in the world has come to transparent in socio-economic terms. The vaccine has been developed but comments are made that a global health challenge cannot be achieved due to the critical financial structures of underdeveloped countries. The United Nations and the World Health Organization announced that it is alarming that the Covid vaccine cannot be applied equally to the world. It has been reported that if fair and rapid access to vaccines cannot be achieved globally, the differences between countries will gradually increase and the epidemic will not disappear.

In the international system where the terms "developed country" and "underdeveloped" countries are getting deeper, the issue of combating the pandemic has emphasized the inadequacy of the countries. The inequality and health problems caused by the pandemic have once again highlighted the importance of the biosecurity threat. Nation states, as providers of healthcare, economic security, and welfare, alone tackled the global pandemic. It has been proven that established international or supranational organizations are weak in acting collectively during the pandemic process. While organizations such as the World Health Organization, the United Nations and the European Union remained weak in terms of competence, a kind of "vaccine chaos" started to arise with the start of vaccination. Vaccine chaos; The economic concerns of supranational companies, the side effects of the vaccine and, most importantly, the inequality in access to vaccines have become a major problem. Developed countries that can provide vaccine production and supply also have an important monopoly on the development of love. It is possible to say that especially China is using the vaccine as a kind of "political tool" these days. Chinese prime minister Xi Jinping announced that the vaccine developed by China last year would be "public domain". China currently Indonesia, Turkey, Indonesia, and Chile in the UAE to provide the vaccine. Economic competition in terms of national interests began to take shape between England, Germany, USA, China and Russia (AA).

Ghebreyesus, head of the World Health Organization, considered the obstacles to the equal distribution of vaccines in underdeveloped countries as "lack of political will" (VOA). It is possible to say that the COVAX program launched by the United Nations has already failed. With the COVAX program, it has been announced that 100 million doses of vaccines will be distributed to needy underdeveloped countries, while these figures remain only 30 million. The president of the World Bank, Malpass, reported that the inequality in fighting the pandemic is not about fair vaccine supply, but about countries' annual incomes and interest rates. The head of the World Trade Organization, Iweala, stated that the epidemic harmed tourism and the export rate of developing countries decreased.

As a result, it is possible to say that the economic war that started between China and the USA proceeded in a different direction with the sudden outbreak. Unequal distribution of income in the world, insufficiency of international organizations and the ineffectiveness of the democratization efforts of the West; It is possible to evaluate it as the collapse of Idealism as at the end of the First World War. In fact, it is worth noting that the global-biological threat is hurting Liberal economies and even the great powers are incapable of it. As Fukuyama says, "... the world-wide ideological struggle that led to idealism will be replaced by economic calculations, endless solutions to technical problems, environmental problems and the fulfillment of refined consumer demands."

Yazan ve Çeviren
Mustafa Said ŞAHAN
16 Nisan 2021

ABD YÖNETİMİ 11 EYLÜL'E KADAR AFGANİSTAN'DAN ÇEKİLECEKLERİNİ AÇIKLADI

ABD yönetimi, NATO misyonu çerçevesinde 20 yıldır asker bulundurduğu Afganistan'dan 1 Mayıs itibarıyla çekilmeye başlayacağını, çekilmenin 11 Eylül 2001 saldırılarının 20. yıl dönümüne kadar tamamlanacağını açıkladı.

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dışişleri Bakanı Antony Blinken, NATO müttefiklerinin Afganistan'dan çekilme zamanı geldiğini söyledi. NATO savunma ve dışişleri bakanlarının olağanüstü toplantısı öncesinde, İttifakın Brüksel'deki merkezinde açıklamalarda bulunan Blinken, "Silahlı kuvvetlerimizi eve getirme zamanı geldi" açıklamasında bulundu.

Bakan Blinken, ülkesinin, "güvenli, planlı ve koordineli bir çekilme için" NATO müttefikleri ile birlikte hareket etmek istediğini de vurgulayarak, "Afganistan bir daha teröristler için bir sığınak olmasın diye hep beraber Afganistan'a gittik" diye konuştu. Bu hedefe ulaşıldığını ve şimdi birlikte çekilmenin zamanının geldiğini dile getiren Blinken, İttifak'ın "Birlikte gir, birlikte uygula ve birlikte çık" ilkeleri doğrultusunda hareket edeceğini ifade etti.

NATO ülkelerinin savunma ve dışişleri bakanları da dün bir araya gelerek, ABD'nin çekilme kararını ele aldı. NATO üyesi ülkelerden şu ana kadar Almanya, İngiltere, İtalya, İspanya, Belçika, Macaristan gibi ülkeler ABD'nin kararını takip edeceğini ve Afganistan'dan çekileceğini açıkladı.

ABD'nin çekilme kararının ardından "Afganistan'da güç bırakılacak mı, kalacaksa nasıl ve ne çerçevede bir güç bulundurulacak, hangi ülkeler bu yönde irade koydu, hangi ülkeler veya kurumlarla iş birliği yapılabilir" gibi birçok soru ortaya çıktı.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu da NATO içinde henüz bir karar alınmadığını söyledi. ABD'nin 11 Eylül'e kadar çekilmesi halinde NATO Kararlı Destek Misyonunun ortadan kalkmış olacağını vurgulayan Çavuşoğlu, "Dün itibarıyla NATO içinde bu görüşülüyor. Başka bir misyon adı altında mı olur, Kararlı Destek Misyonu değil, bir grup ülkeler mi burada olur, NATO veya diğer kurumlardan destekle, başka bir yapı mı olur, ülkeler ikili düzeyde mi, bireysel mi yapar bunları tabii hep konuşmak lazım" ifadelerine yer verdi.

Yakın tarihin en büyük terör eylemi olarak nitelendirilen, ABD'nin New York ve Washington kentlerine yönelik 11 Eylül saldırılarının ardından ABD, söz konusu saldırılardan sorumlu tuttuğu El Kaide örgütünü çökertmek ve örgütün lideri Usame bin Ladin'i ele geçirmek için Afganistan'a on binlerce asker göndermişti. 2010'lu yılların başında Afganistan'daki asker sayısını 100 bine kadar çıkararak ABD'nin şu an resmi rakamlara göre ülkede sadece 2 bin 500 askeri kalmış durumda.

ABD öncülüğündeki uluslararası güç, Bin Ladin'i teslim etmeyen Taliban hükümetini devirmiş ve sonrasında bugüne dek binlerce kişinin öldüğü çatışmalar Afganistan'da istikrarın sağlanamamasına neden olmuştu. Usame bin Ladin ise, 2 Mayıs 2011'de Pakistan'da, ABD'li özel kuvvetler tarafından düzenlenen operasyonla yakalandı ve sonrasında öldürüldü.

USA DECIDES TO RETREAT FROM AFGHANISTAN

The US administration has announced that it will begin withdrawing from Afghanistan, which has had troops for 20 years as part of the NATO mission, as of May 1. He announced that the withdrawal would be completed by the twentieth anniversary of the September 11, 2001 attacks.

United States Secretary of State Antony Blinken said it was time for NATO allies to withdraw from Afghanistan. "It is time to bring our Armed Forces home," Blinken said at the Alliance's headquarters in Brussels, ahead of an extraordinary meeting of NATO defence and foreign ministers.

Minister Blinken also stressed that his country wants to act together with NATO allies "for a safe, planned and coordinated withdrawal". "we all went to Afghanistan so that Afghanistan will no longer be a haven for terrorists," he said. Blinken said that this goal has been achieved and now it is time to withdraw together, adding that the alliance will act according to the principles of "enter together, apply together and exit together".

Defence and foreign ministers of NATO countries also met yesterday to discuss the US withdrawal decision. So far, NATO member countries such as Germany, Britain, Italy, Spain, Belgium, Hungary have announced that they will follow the decision of the United States and withdraw from Afghanistan. After the US decision to withdraw, many questions arose, such as "Will The Force be left in Afghanistan, how and within what framework it will remain, which countries have put the will in this direction, which countries or institutions can cooperate".

Foreign Minister Mevlut Cavusoglu also said that no decision has yet been taken within NATO. Cavusoglu stressed that if the US withdraws by September 11, the NATO decisive Support mission will disappear, stressing that this issue should be discussed in detail.

After the September 11 attacks on the US cities of New York and Washington, which were described as the largest terrorist act in recent history, the US sent tens of thousands of troops to Afghanistan to destroy the Al-Qaeda organization it blamed for the attacks and capture its leader Osama bin Laden. According to official figures, the United States, which increased the number of troops in Afghanistan to 100 thousand at the beginning of the 2010s, currently has only 2,500 troops left in the country.

The US-led international force toppled the Taliban government, which did not hand over Bin Laden, and the subsequent clashes that have so far killed thousands have left Afghanistan without stability. Osama bin Laden, on the other hand, was captured and subsequently killed in Pakistan on May 2, 2011, during an operation organized by US Special Forces.

Yazan ve Çeviren
Aslıhan ATEŞ
16 Nisan 2021

ABD, KARADENİZ'E SAVAŞ GEMİSİ GÖNDERMEKTEN VAZGEÇTİ

Ukrayna'nın doğusunda, Ukrayna ile Rusya arasında tansiyon giderek yükseliyor. Daha önce, Rus saldırganlığına karşı Kiev'in yanında olduğunu açıklayan ABD'ye ait iki savaş gemisinin Türk boğazlarından Karadeniz'e çıkışı için Ankara'ya diplomatik bildirimde bulunulduğu belirtilmişti. Anadolu Ajansı'nın diplomatik kaynaklara dayandığı haberinde, "Montrö Sözleşmesi'ne uygun olarak 2 ABD savaş gemisinin Karadeniz'e çıkacaklarına dair 15 gün önceden diplomatik kanallardan bildirim" yapıldığı kaydedilmişti.

Fakat Türk diplomatik kaynaklarının verdiği son bilgiye göre ABD, Türkiye'ye geçişin iptal edildiğini bildirdi. ABD'nin Ankara Büyükelçiliği'nin Türkiye'ye yaptığı bildirimde göre daha önce açıklanan iki savaş gemisinin geçişi iptal edildi. Savaş gemilerinin geçişlerinin iptalinin, ABD Başkanı Joe Biden ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin arasında önceki gün yapılan telefon görüşmesinin ardından gerçekleşmesi dikkat çekti.

Daha önce Dışişleri kaynaklarınca, Montrö Sözleşmesi'ne uygun olarak 2 ABD savaş gemisinin Karadeniz'e çıkacaklarına dair 15 gün önceden diplomatik kanallardan bildirim yapıldığı ve gemilerin ayrı ayrı 14 ve 15 Nisan'da Karadeniz'e geçmesinin, 4 ve 5 Mayıs'ta dönmesinin öngörüldüğü bildirilmişti.

1936'da imzalanan Montrö Sözleşmesi gereği Washington, boğazlardan geçecek savaş gemilerini göndermeden en az 15 gün önce Ankara'yı bilgilendirmek zorunda. Anlaşma uyarınca, yabancı savaş gemileri Karadeniz'de en fazla 21 gün kalabiliyor.

US GIVES UP FROM SENDING WARSHIPS TO THE BLACK SEA

In the east of Ukraine, tensions rising between Ukraine and Russia. It was previously stated that a diplomatic declaration was made to Ankara for the departure of two US warships from the Turkish straits to the Black Sea, which announced that they were with Kiev against Russian aggression. According to the news of Anadolu Agency which is based on diplomatic sources, it was noted that "15 days in advance notification was made through diplomatic channels that 2 US warships will land in the Black Sea in accordance with the Montreux Convention".

But according to the latest information given by Turkish diplomatic sources, the US reported that the cancellation of the transition to Turkey. The two warships of the US Embassy in Ankara, according to the statement described earlier transition to Turkey was canceled. It was noteworthy that the cancellation of the passages of warships took place after the phone call between US President Joe Biden and Russian President Vladimir Putin the previous day.

It was previously reported through diplomatic channels ago 15 days in advance that 2 US warships would sail to the Black Sea in accordance with the Montreux Convention by the Foreign Ministry sources, and the ships were separately envisaged to cross to the Black Sea on April 14 and 15, and return on May 4 and 5. had been reported.

In accordance with the Montreux Convention signed in 1936, Washington has to inform Ankara at least 15 days before sending warships to pass through the straits. Under the agreement, foreign warships can stay in the Black Sea for a maximum of 21 days.

Yazan ve Çeviren
Ezgi BARUT
16 Nisan 2021

ÇİN'DEN UZAY SİLAHLANMASININ DENETİMİ İÇİN ULUSLARARASI ANTLAŞMA ÇAĞRISI

Çin, uzay silahlanmasının denetimini sağlayacak bir uluslararası antlaşma için çağrıda bulundu. Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Cao Licien, düzenlediği olağan basın toplantısında, uzayda güvenliği sağlamak üzere bir silah denetimi anlaşmasını müzakere etmek ve en kısa zamanda sonuca ulaştırmak için uluslararası topluma çağrı yaptıklarını dile getirdi. Aynı zamanda sözcü Cao Licien, Çin her zaman uzayda silahlanma yarışının önlenmesinden yana olduğunu belirtti. Tüm bunlara ek olarak Licien, Rusya ile yasal olarak bağlayıcı bir anlaşma için müzakereleri aktif olarak desteklediğini belirtti.

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov da yaptığı açıklamada, uzayda her tür silahın konuşlandırılmasını yasaklayacak uluslararası bir mekanizmanın oluşturulması için müzakerelerin başlatılması çağrısında bulunmuştu. Lavrov, Rusya ve Çin'in Cenevre Konferansı'na sunduğu taslak metnin müzakerelere temel oluşturmasını teklif etmişti. Lavrov, ülkeleri, anlaşma müzakere edilirken uzaya ilk silah konuşlandıran olmamayı taahhüt eden, Rusya öncülüğündeki uluslararası inisiyatife katılmaya davet etmişti.

INTERNATIONAL TREATY CALL FOR CONTROL OF SPACE ARMAMENT FROM CHINA

China has called for an international treaty that would ensure control of space armament. Chinese Foreign Ministry Spokesperson Cao Licien stated at the regular press conference that they called on the international community to negotiate an arms control agreement to ensure security in space and to reach a conclusion as soon as possible. At the same time, spokesman Cao stated that China has always favored the prevention of the arms race in space. In addition to all this, Licien also stated that he actively supports negotiations for a legally binding agreement with Russia.

On the other hand, Russian Foreign Minister Sergei Lavrov also called for the initiation of negotiations to establish an international mechanism to prohibit the deployment of all types of weapons in space. Lavrov had proposed that the draft text submitted by Russia and China to the Geneva Conference form the basis for the negotiations. Lavrov had invited countries to join the Russian-led international initiative that pledged not to be the first to deploy weapons in space while the deal was negotiated.

Editör

Göktürk Metehan Toklu

Yazarlar

Aslıhan Ateş

Ezgi Barut

Mustafa Said Şahan

Zeynep Çağla Erin

İletişim:

yucam@yalo.edu.tr

NİSAN 2021

Youtube Kanalımız: YUÇAM